

The International Court of Justice (ICJ) & Myanmar

နိုင်ငံတကာတရားရုံး (ICJ) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ

လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

ICJ ကို အောက်ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပေးအပ်ထားသည်။

- အငြင်းပွားသည့်အမှုများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း - နိုင်ငံနှစ်ခုအကြား ဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်၊ ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံတကာစာချုပ် သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှု။
- အကြံဉာဏ်ပေးအပ်ခြင်း - ကုလသမဂ္ဂက လွှဲအပ်လာသော ဥပဒေဆိုင်ရာမေးခွန်းများအတွက် အကြံပြုချက်များကို ပေးအပ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်၍ ICJ အတွင်း အမှုကဘာလဲ?

- မြန်မာနိုင်ငံသည် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု တားဆီးရေးသဘောတူစာချုပ်၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတခု ဖြစ်ပါသည်။ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တာဝန်ရှိမှုအပြင် စာချုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း သို့မဟုတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အခြားစာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများက မြန်မာနိုင်ငံကို ICJ တွင် စွပ်စွဲမှုတစ်ခုကို လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။
- ဆိုလိုသည်မှာ ရိုဟင်ဂျာများ သို့မဟုတ် အခြားလူနည်းစု (တိုင်းရင်းသား)များအား ကျူးလွန်သည့် လူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှုများအပေါ် တာဝန်ရှိမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ICJ ၏ တရားသူကြီးများက ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုချမှတ်ရန် အခြားနိုင်ငံတစ်ခုက တိုက်တွန်းနိုင်ပါသည်။
- လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု တားဆီးရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်ပါ တာဝန်ဝတ္တရားများ (လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ခြင်းကို ကျူးလွန်မှု၊ လွှဲဆော်မှု၊ ကျူးလွန်ရန် ကြိုးပမ်းမှု၊ တားဆီးရန်ပျက်ကွက်မှု၊ အပြစ်ပေးရန် ပျက်ကွက်မှုများ အပါအဝင်) ကို ချိုးဖောက်မှုဖြင့် အာဖရိကတိုက်နိုင်ငံ တစ်ခုဖြစ်သော ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံကို ICJ တွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့၌ တရားစွဲဆို လျှောက်ထားခဲ့သည်။
- တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်နှင့် “အကာအကွယ်ပေးရေး ယာယီကြားဖြတ်အစီအမံ” ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် ပဏာမကြားနာမှု တစ်ခုကို သဟိသ်မြို့ (နယ်သာလန်နိုင်ငံ) ရှိ ICJ ရုံး၌ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ - ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ (အောက်တွင်ကြည့်ပါ။)
- ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စားပြုရန် “မြန်မာကိုယ်စားလှယ်” အဖြစ်ခန့်အပ်ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအချက်က ICJ အမှုသည် သူမကို စွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု မဆိုလိုပါ။ မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စား စကားပြောဆိုနိုင်သူအဖြစ် သူမကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခံရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ICJ နှင့် ICC တို့အကြား ကွာခြားချက်ကား အဘယ်နည်း။

- ICJ (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တရားရုံး International Court of Justice) သည် နိုင်ငံများအကြား တရားဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းသည်။ ကျူးလွန်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတယောက်၏ တာဝန်ရှိမှုအပေါ်တွင်မကြည့်ဘဲ အစိုးရများ၏ တာဝန်ရှိမှုကိုသာ ကြည့်သည်။
- ICC (အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုတရားရုံး International Criminal Court) သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတယောက်ချင်းစီကို တရားစီရင်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတယောက်ချင်း၏ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိမှုအပေါ်တွင် ကြည့်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စားပြုခြင်း

- ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် မြန်မာနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုရန်အတွက် “မြန်မာနိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ်” အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ထိုအချက်က အမှုသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တရားစွဲဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ် မဟုတ်ပါ။ သူမသည် မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စား ထွက်ဆိုခွင့်ရှိသူဖြစ်သည်ဟုသာ ဆိုလိုပါသည်။
- ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အများတက်ရောက်နားဆင်နိုင်သည့် တရားရုံးကြားနာမှုများအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုရန်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်အသစ်အဖြစ် ဦးကိုကိုလှိုင်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) က ခန့်အပ်ခဲ့သည်။
- အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) က ၎င်း၏ ကိုယ်စားလှယ်ကို အသိအမှတ်ပြုလက်ခံရန်နှင့် ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များ (အောင်တွင် ကြည့်ပါ) ကို ရုတ်သိမ်းကြောင်း ICJ ကို တင်ပြခဲ့သော်လည်း ICJ က လက်ခံခြင်း မရှိခဲ့ပါ။

“ကြားဖြတ်အစီအမံများ” က ဘာလဲ?

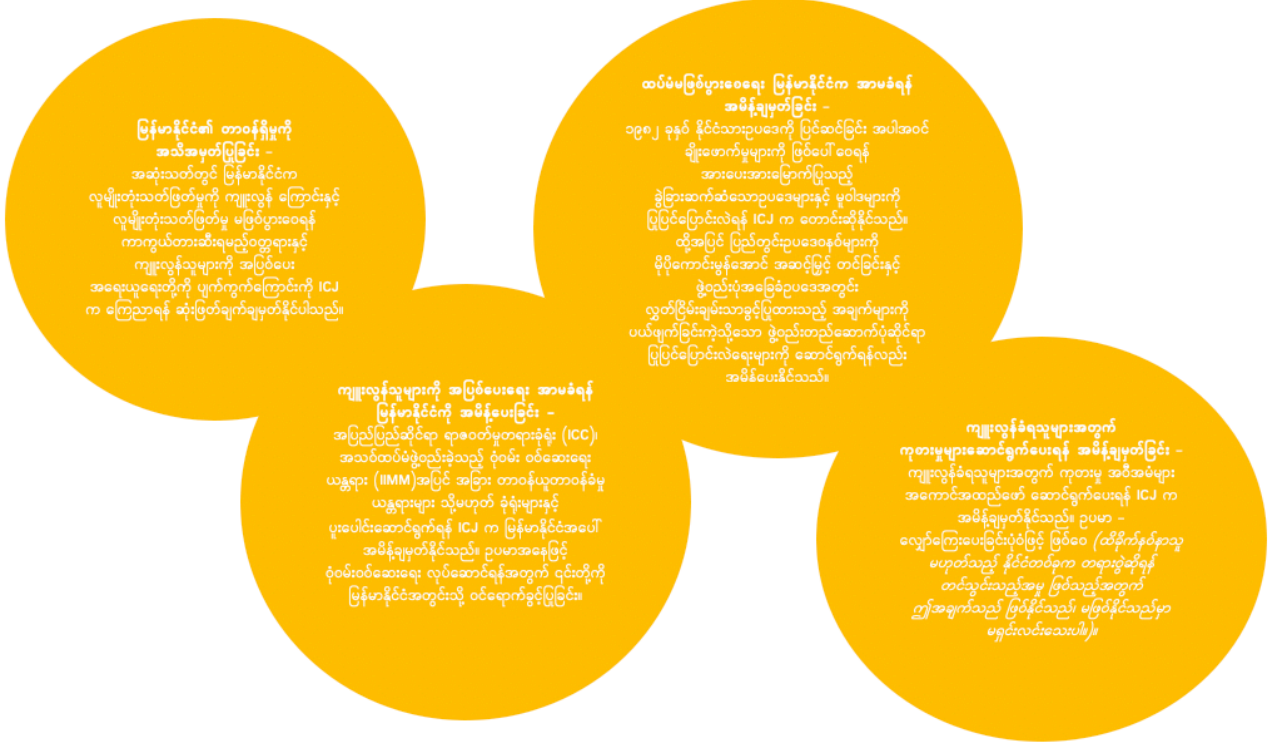
- တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ကိစ္စများနှင့် “ကြားဖြတ်အစီအမံများ” အကြောင်းတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ပထမအကြိမ်ကြားနာမှုကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၁၂ ရက်နေ့တွင် သဟိသ်မြို့ (နယ်သာလန်နိုင်ငံ) ရှိ ICJ ရုံးတော်၌ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။
- အကာအကွယ်ပေးရေး ကြားဖြတ်အစီအမံများသည် ICJ တွင် တရားတင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်း ICJ က အမိန့်ပေးနိုင်သော အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များပင် ဖြစ်သည်။
- အကာအကွယ်ပေးရေး ကြားဖြတ်အစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ICJ တရားသူကြီးများက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။
- လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု အန္တရာယ်ကြီးကြီးမားမားရှိနေကြောင်း တရားသူကြီးများက ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို တညီတညွတ်တည်း သဘောတူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံက ခန့်အပ်ခဲ့သော တရားသူကြီးအပါအဝင် ခုံအဖွဲ့ဝင်တရားသူကြီးများအားလုံး သဘောတူညီခဲ့သည်။
- ICJ က အောက်ပါတို့ကို အမိန့်ချမှတ်ခဲ့သည်။
 1. သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် ပြင်းထန်ဆိုးရွားစွာ နာကျင်ထိခိုက်ခြင်းတို့အပါအဝင် ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကျူးလွန်သည့် လုပ်ရပ်များကို တားဆီးရန်အတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များ အားလုံးကို မြန်မာနိုင်ငံက ဆောင်ရွက်ရမည်။
 2. မြန်မာနိုင်ငံသည် တပ်မတော်နှင့် အခြားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ အားလုံးကို ၎င်း၏ ထိမ်းချုပ်မှုအောက်တွင် ထားရှိပြီး၊ လူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှု လုပ်ရပ်များ မကျူးလွန်နိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းရမည်။
 3. လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု ကျူးလွန်သည့် သက်သေအထောက်အထားများ အားလုံးကို မြန်မာနိုင်ငံက ထိန်းသိမ်းထားရမည်။
 4. မြန်မာနိုင်ငံက ICJ ကို ၄ လအတွင်း အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်။ ထို့နောက်တွင် အမှုအတွက် နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပြီးချိန် အထိ ၆ လ တစ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည်။

“ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များ” က ဘာတွေလဲ။

- စစ်အာဏာမသိမ်းမီ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် NLD အစိုးရက တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်မေးခွန်းအပေါ် “ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များ” ကို တင်သွင်းခဲ့သည်။ အမှုကို ပလပ်ပေးရန် NLD အစိုးရက တရားသူကြီးများကို တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။
- ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် ICJ က ကြားနာမှုတစ်ခု ကျင်းပခဲ့သည်။
- အမှုကို ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးတွင် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း (= အမှုကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခွင့်မရှိကြောင်း) နှင့်/သို့မဟုတ် ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံ၏ အမှုလျှောက်လွှာသည် လက်ခံနိုင်စရာမရှိနိုင်ကြောင်း ကြေညာရန် တရားရုံးတော်ကို မြန်မာနိုင်ငံက တောင်းဆိုခဲ့သည်။ သူတို့က အကြောင်းပြကန့်ကွက်ချက်ပေါင်းများစွာကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ တင်ပြချက်များကို ပယ်ချရန်နှင့် ပင်မအမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် တရားရုံးတော်ကို ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံက တောင်းဆိုခဲ့သည်။
- တရားသူကြီးများက ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် လအနည်းငယ်အချိန်ကြာမြင့်နိုင်သည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပြီးချိန်အထိ ပင်မအမှု (“=the “merits”) အပေါ် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဆိုင်းငံ့ထားသည်။

နောက်ထပ်အဆင့်များက အဘယ်နည်း။

- ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ချမှတ်ခဲ့သော ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ကြားဖြတ်အစီအမံများအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်ပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အတွင်း ကြားနာမှုသည် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အပေါ် မေးခွန်းများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။
- ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံက တင်ပြလျှောက်ထားခဲ့သော ပင်မအမှု (အမှု၏ “ပင်မအကြောင်းအရာ”) အပေါ်တွင် ICJ က စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်သေးပါ။ ဆိုလိုသည်မှာ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း ရှိ/မရှိအပေါ်တွင် ICJ က စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်သေးပါ။ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ပြင်းထန်သောအန္တရာယ်ရှိကြောင်းနှင့် ကြားဖြတ်အစီအမံများ လိုအပ်ကြောင်းကိုသာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။
- အကယ်၍ ကနဦးကန့်ကွက်ချက်များကို တရားကြီးများက ပယ်ချပြီး အမှုကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပါက ပင်မအမှုအပေါ် စာဖြင့်ရေးသားတင်သွင်းသည့် ငြင်းခုံလျှောက်လှဲချက်များကို တရားသူကြီးများက လက်ခံရရှိမည်ဖြစ်သည်။ (= “လျှောက်လှဲချက်များ”)
- ICJ အနေဖြင့် ပင်မအမှုအပေါ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် နှစ်အနည်းငယ်ကြာမြင့်နိုင်ပါသည် (“ပင်မအမှု”)။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်မီ ရှည်လျားသော လုပ်ထုံးနည်းနာများကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။
- အဓိကပင်မ အမှုပေါ်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် ICJ က အောက်ပါတို့ကို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်သည်။

အားသာချက်များ

- ICJ ၏ အကာအကွယ်ပေးရေး ကြားဖြတ်အစီအမံ အမိန့်ချမှတ်မှုကြောင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက တောင့်ကြာမှု ပိုမိုတိုးပွားလာစေခြင်းဖြင့် မြန်မာစစ်တပ်အပေါ် ဖိအားများ ပိုမိုတိုးမြှင့်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံက တရားရုံးသို့ အစီရင်ခံစာများ ပုံမှန်ပေးပို့ရခြင်း အပါအဝင် ထိုအမှုကို အများပြည်သူ၏ မြင်ကွင်းတွင်ဆက်လက် တည်ရှိစေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပွားနေသည့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ အပေါ် သိသာထင်ရှားသည့် အရေးယူမှုများ ဆောင်ရွက်ရန် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေး ကောင်စီအပေါ် တွင်လည်း ဖိအားများကို တိုးမြှင့်လာစေနိုင်ပါသည်။
- လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုစွဲချက်များကို တရားစွဲဆိုသည့် တရားရုံးတွင် လူသိရှင်ကြားတုံ့ပြန်ဖြေရှင်းရန်နှင့် ရိုဟင်ဂျာများနှင့် ဆက်သွယ်၍ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ကိုင်မှုများကို ထုတ်ပြန်ရန် အမှုက မြန်မာနိုင်ငံကို ဖိအားပေးနိုင်ပါသည်။
- အနာဂတ်ကာလတွင် အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုအတွက် တာဝန်ရှိသည်ဟု ICJ က ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါက ICJ ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင် ပြင်းထန်သော နိုင်ငံရေးဖိအားများကို မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ICJ ၏ တရားစီရင်မှုအားလုံးသည် နောက်ဆုံးဖြစ်ပြီး အယူခံတင်သွင်းရန် နည်းလမ်းများမရှိပါ။ အကယ်၍ တရားစီရင်မှုကို နိုင်ငံတစ်ခုက လေးစားမှု မရှိပါက ထိုအရေးကိစ္စကို ကုလသမဂ္ဂ၏ လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ပါသည်။

ကန့်သတ်ချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်တွင် ချမှတ်နိုင်သော အခြားဆုံးဖြတ်ချက်များအပါအဝင် အကာအကွယ်ပေးရေး ယာယီအစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ICJ တွင် တိုက်ရိုက်နည်းလမ်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
- ICJ ၏ အမှုစစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် အလွန်ကြာမြင့်နိုင်ပါသည်။ အမှုတခုလုံး အဆုံးသတ်ရန်အတွက် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်နိုင်ပြီး အောင်မြင်ရန်အတွက် အာမခံချက်မရှိပါ။
- ICJ သည် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကိစ္စရပ်များကိုသာ အာရုံစိုက်ပါလိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကချင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် ကျူးလွန်နေသည့် စစ်ရာဇဝတ်မှုနှင့် လူသားဖြစ်တည်မှုများအပေါ် ဆန့်ကျင်သည့် ရာဇဝတ်မှုများကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အခြားဒေသများတွင် ဖြစ်ပျက်နေသော ချိုးဖောက်မှုများကို စုံစမ်းမှုမပြုနိုင်ဘဲ ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် ကျူးလွန်သော ရာဇဝတ်မှုများကိုသာ စုံစမ်းစစ်ဆေးပါလိမ့်မည်။
- ဥပဒေကြောင်းအရ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကို သက်သေပြရန် အလွန်ခက်ခဲပါသည်။ အထူးသဖြင့် “လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်” ဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုသည်ကို ထုတ်ဖော်သက်သေပြသရန် ခက်ခဲပါသည်။ အကယ်၍ ဥပဒေအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုမှု အရ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု မမြောက်ကြောင်း ICJ က ဆုံးဖြတ်ပါက မြန်မာစစ်တပ်အတွက် ဝါဒဖြန့်ချိရေး အောင်မြင်မှု တစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်ပြီး ၎င်းတို့အတွက် တန်ပြန်အကျိုးပြုမှုပင် ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။